

doi: 10.3935/rsp.v31i2.20

CREATIVE SOCIAL POLICY: THE COLLECTIVE EMANCIPATION OF HUMAN POTENTIAL

Johannes Kananen

Cheltenham, Northampton: Edward Elgar Publishing, 2024, p. 192.

In “Creative Social Policy: The Collective Emancipation of Human Potential,” Johannes Kananen presents a thought-provoking argument that the dominant capitalist paradigm has gone unchallenged for the past 35 years. He contends that as societies and cultures evolve, there is an urgent need to rethink current economic and social policies. Kananen advocates for reinforcing social policies to address the injustices of capitalism and critiques mainstream economics. His vision for a post-capitalist society centres on social policy that supports the emancipatory aspects of societal development, providing the foundation for sustainable progress.

Emancipatory Social Policy

Kananen distinguishes between traditional social policy, which aims to balance the capitalist mode of production, and creative social policy, which focuses on the emancipation of human potential. He argues that every individual has untapped potential that can be realized through cultural progress expressed through arts, sciences, and spiritual life. Achieving collective liberation and enhancing creative potential requires ensuring all citizens have equal opportunities to participate in economic and social life.

Decline of the Emancipatory Welfare State

The author observes that the “golden age” of welfare state expansion in the

post-war 20th century emphasized emancipation. However, since the 1990s, the emancipatory aspects of the welfare state have deteriorated, exemplified by workfare reforms. These reforms categorize people as deserving or undeserving poor, reintroducing elements of paternalism into social policy. Kananen explores new ways to strengthen the emancipatory aspects of the welfare state by examining the role of knowledge in social policy and the underlying notions of human beings and society. He views individuals as creative agents and civil society as agents of change, with civil society initiatives forming the foundation for practical creative social policy.

Decoupling Welfare and Economic Growth

Traditionally, economic growth has been linked with welfare state expansion. However, in the current ecological crisis, social policy promoting economic growth is seen as part of the problem. Kananen advocates for decoupling welfare states from economic growth and urges social policy designers to consider functioning in a post-growth context. He suggests expanding the concept of risk to include ecosocial risks, such as reduced water and food security, increased migration, and rising energy prices. The primary risk for creative social policy, however, is the inability to realize creative potential. Transforming the function of work through Universal Basic Income (UBI) and Universal Seed Money (USM) is crucial. UBI ensures minimum subsistence for all citizens, while USM provides interest-free credit for starting businesses, channelling human creativity into sustainable economic production.

Historical Perspective on Work and Economy

Kananen provides a historical perspective on work and economics, explaining

“structural unemployment” and its impact on social policy practices. He argues that in technologically advanced societies, humans live in abundance yet fail to achieve continuous contentment and sustainability. Researchers are urged to consider their role in societal development and co-create public services with civil society organizations, which are agents of transformation and co-creators of social policy knowledge.

Fiscal and Monetary Policies

Changes in fiscal and monetary policies necessitate changes in social policy. Kananen examines developments in Nordic countries, known for their advanced welfare states, and what they mean for new social policy development. He critiques the alignment of market and social policy with neoclassical economics, which serves capitalist production at the expense of creative potential and private capital accumulation.

Associative Economics

Kananen advocates for associative economics, which operates with land, labour and capital, but views value as fluctuating and contextual. Associative economics emphasizes cooperation and interconnectedness, with the division of labour implying that modern economics is based on working for others. It connects the cultural and economic spheres, suggesting that progress involves expressing human creativity in new ways. In this model, land, labour and capital are not commodities and surpluses are used to expand production or are donated to cultural spheres. Associative economics avoids private wealth accumulation, allowing money to flow freely.

Initiatives for Reform

Kananen highlights initiatives such as the International Movement for Monetary Reform (IMMR, 2020) and the European

Credit Initiative, which aim to reimagine the role of money and channel it towards needs-based economic production. These steps align with the vision of an associative economy and creative social policy. Kananen’s optimistic outlook sees a reformed economy and social policy based on cooperation and sustainable resource use.

Significance

Kananen’s book aligns with current research on social policy reforms and takes a bold step further. His work inspires us to reimagine social policy and make a shift in the dominant societal paradigm. The author presents us with extensive research on welfare states, social policy and the functioning of an economy. He uses current research to align his argument in favour of moving towards creative social policy and associative economics. The only part missing from the book, which may be due to probable page constraints, is an overview of the state of affairs regarding the current ecological crises. There is mention of it in the book, however, the argument of rethinking current social policy and economics due to changes in environment and climate is somewhat lacking. Nonetheless, Kananen’s surprisingly detailed account of fiscal and monetary policies is enough to convince a sceptic of the need to reform the current economics and social policy. I hope that this book is taught in social policy classes, but also in economics classes so that younger generations envisage a society operating on a completely different premise. A premise that is sustainable and more suited to human expression of potential and creativity.

Mirna Varga

Department of Social Work

Faculty of Law, University of Zagreb

doi: 10.3935/rsp.v31i2.2103

THE INJUSTICE OF PLACE: UNCOVERING THE LEGACY OF POVERTY IN AMERICA

**Kathryn J. Edin, H. Luke Shaefer,
Timothy J. Nelson**

New York, Boston: Mariner Books,
2023., str. 352.

Troje istaknutih američkih znanstvenika Kathryn Edin, Luke Shaefer i Timothy Nelson – poznatih po dugogodišnjem razmatranju ključnih problema siromaštva u SAD-u – istraživali su nerazvijena područja kako bi spoznali poteškoće najsiromašnijih građana i najbjeđnijih mjesta u zemlji. Na temelju novog pristupa temeljenog na podacima, utvrdili su kako zajednice u Americi koje su u najnepovoljnijem položaju nisu veliki gradovi koji obično dobivaju najviše pozornosti, nego su to gotovo uvijek ruralna područja, koja su uglavnom izvan područja zanimanja javnosti i stručnjaka. Ovo otkriće potaknulo ih je na petogodišnje putovanje koje je uključilo gorje Appalachia, Pamučni (eng. *Cotton Belt*) i Duhanski pojas (eng. *Tobacco Belt*) krajnjeg jugoistoka SAD-a i južnog Teksasa.

Uranjajući u te zajednice, proučavajući stoljeća lokalne povijesti, posjećujući događanja i festivale, autori proučavaju naslijeđe najdubljeg siromaštva u SAD-u, uključujući dohodovne nejednakosti koje utječu na zdravlje ljudi, raspoloživa sredstva za život i uzlaznu socijalnu mobilnost obitelji. Istraživači su u više navrata prikazali jasnu vezu između visoke razine nejednakosti dohodaka i izuzetno niske razine socijalne mobilnosti. Iako se SAD smatra zemljom neograničenih mogućnosti, socijalna mobilnost je, posebno u navedenim područjima juga i istoka zemlje, vrlo niska pa je vjerojatnost značajnog socijalnog i dohodovnog poboljšanja siromašnih vrlo mala. Navedena su područja često u povijesti imala svoje svijetle trenutke, ali je preusmjeravanje

energetske potrošnje s ugljena koji se vadio u gorju Appalachia, odnosno gubitak tržišta ili ograničavanje uzgoja duhana dovelo navedena područja u jako nezavidnu situaciju. Takvo stanje dodatno je pogoršano rasprostranjenom korupcijom među lokalnim dužnosnicima, snažnom rasnom segregacijom i velikom dualizacijom društva na razmjerno bogate i one koji to nisu. Tako su ove regije, pošto su iscrpljeni njihovi prirodni resursi, ostavljene da propadnu i postale *unutarnje kolonije* bez ikakvih razvojnih perspektiva.

Autori se nisu zadovoljili samo da komentiraju raspoložive podatke o nerazvijenim područjima nego su njima proputovali te razgovarali s mnogobrojnim stanovnicima koji dobro poznaju lokalne specifičnosti. Nakon mnogobrojnih razgovora i proučavanja opsežne literature, zaključili su kako je mjesto gdje je netko odrastao gotovo jednako važno za njegove ili njezine životne ishode i ponašanje, slično kao što utjecaj imaju genetsko naslijeđe i kvaliteta zdravstvene zaštite. Njihovo proučavanje konteksta koji neposredno određuje ljudsko ponašanje te istraživanje cijele zajednice kao što je mjesto, grad ili okrug, daje izuzetno bogatu sliku odrednica koje imaju ogroman utjecaj na pojedinačne ishode u radu i životu.

Siromaštvo se uobičajeno mjeri raspoloživim ili potrošenim dohotkom, ali autori su htjeli spoznati nešto trajnije i temeljnije: blagostanje. Siromaštvo nije samo trenutak u vremenu jer ono ima mnogo različitih štetnih posljedica po zdravlje. Kako bi izradili pokazatelj blagostanja, koristili su više podataka koji se temelje na dohotku i zdravlju: siromaštvo; ukorijenjeno ili duboko siromaštvo (što podrazumijeva živjeti od dohotka koji iznosi manje od polovine linije siromaštva); očekivani životni vijek; međugeneracijsku socijalnu mobilnost; i težina djeteta pri rođenju (što je u velikoj mjeri prilično pouzdan pokazatelj budućih zdravstvenih ishoda). Svakom od 500 najvećih gradova i svih 3 200 okruga u SAD-u dali su kompozitni rezultat i stavili ih na kartu.

Najpovoljnija mjesta s visokom razinom blagostanja u SAD-u su u područjima Srednjeg zapada s jakom srednjom klasom i raznolikim malim gospodarstvima, bez dominacije jedne industrije. S druge strane, postojanje prevelikog značenja jedne industrijske grane i preintenzivno iskorištavanje prirodnog bogatstva i zaposlenih gotovo sigurno uzrokuje gospodarske krize, nezaposlenost i siromaštvo. U SAD-u je to dodatno naglašeno strukturom gospodarstva i radnim pitanjem. Tako su u današnjim nerazvijenim područjima ranije prevladavale tvrtki ili plantaža u vlasništvu bijelaca koje su jedine nudile zaposlenje brojnoj, uglavnom nekvalificiranoj crnačkoj radnoj snazi. Time su nastale velike nejednakosti između klase vlasnika-menadžera bijelaca i crnaca koji su za njih radili. Ponekad je bila uspješno ostvarena diverzifikacija lokalnog gospodarstva, ali većinom to nije bio slučaj, pa su podređeni stanovnici često uslijed nepostojanja perspektive, pribjegavali nasilju ili kriminalu, dok su njihova djeca u većini ispadala iz obrazovnog sustava.

Tako se siromaštvo prenosilo na nove naraštaje, što je još pojačalo postojeće društvene probleme i napetosti. Kada je u drugoj polovici 1960-ih godina bila uvedena zabrana segregacije u obrazovanju, bijelci su počeli otvarati svoje škole u koje gotovo nikada nisu mogli pristupiti pripadnici drugih rasa. Time je razbijeno ionako slabo zajedništvo stanovnika u manjim sredinama, koje je bilo dodatno narušeno zbog nastalih gospodarskih poteškoća.

Autori ipak vjeruju kako se stanje može popraviti dodatnim proučavanjem i svekolikim razumijevanjem najnepovoljnijih područja zemlje te da bi se primjenom znanja stečenim zahvaljujući velikom broju podataka, učenjem iz povijesti i prijašnjih negativnih iskustava te javnim priznavanjem ranijih izrabljivanja crnaca i Latinoamerikanaca, mogli preusmjeriti negativni trendovi. Tako bi se stvarno moglo obnoviti

narušeno socijalno tkivo, a za to je prije svega potrebno uložiti u socijalnu infrastrukturu, ponajviše zajedničke škole koje će pružati znatno kvalitetnije obrazovanje i bolje nagrađivanje učitelja i nastavnika. Važno je pružiti perspektivu ponajviše stvaranjem mogućnosti zapošljavanja tako da se zaustavi nasilje, za što je nužna veća aktivnost i suradnja svih građana. Ujedno, potrebno je težiti smanjivanju dohodovnih nejednakosti te povećanju socijalne mobilnosti jer su mnogobrojna istraživanja u SAD-u jasno pokazala kako su ti čimbenici bitne odrednice nasilja i kriminaliteta, a njihovim poboljšanjem značajno se smanjuje i nezakonito ponašanje građana. Nadalje, nužno je odlučno i stalno iskorjenjivanje korupcije koja je veliko zlo te dovodi do pogrešnih političkih odluka i/ili izbora krivih kandidata kod zapošljavanja ili javnih natječaja. Konačno, potrebno je obznaniti i jasno ukazati na slučajeve rasizma u svim njegovim pojavnim oblicima. Neophodan dio antirasističkih reformi mora biti revizija politika, programa i propisa na razini savezne, državne i lokalne vlasti kako bi se identificirali različiti rasni ishodi i osmislila konkretna rješenja za rješavanje problema. U svakom slučaju, takva strukturalna revizija rasizma vjerojatno bi otkrila da su najveće poteškoće u naizgled skrivenim pojedinostima kao, na primjer, da crnci i Latinoamerikanci plaćaju skuplje police autoosiguranja od bijelaca, a da pritom nemaju veći broj prometnih nesreća.

Možemo zaključiti kako je riječ o izuzetno zanimljivoj i korisnoj knjizi, čiju bi metodologiju istraživanja bilo više nego korisno primijeniti u razmatranju siromaštva u Europi i Hrvatskoj. Dobar uvid o ovoj vrijednoj knjizi može se dobiti i iz predavanja jednog od autora Lukea Shaefera, dostupnog na <https://www.youtube.com/watch?v=UhM8R1keqKs>

Predrag Bejaković